

OHJE LOKITIETOJA KOSKEVIIN TIETO- SEKÄ SELVITYSPYYNTÖIHIN PÄIJÄT-HÄMEEN HYVINVOINTIKUNTAYHTYMÄSSÄ (PHHYKY)

Asiakaslähtöisessä potilas- ja asiakastietojärjestelmien käytönvalvonnassa on kysymys salassapito- ja henkilörekisterisäädösten toteutumisen seurannasta jälkikäteisen valvonnan keinoin. Tämä tarkoittaa mm., että asiakkaalla on oikeus pyytää rekisterinpitäjältä (PHHYKY) tietoja itseään koskevista, potilas- ja asiakastietojärjestelmien käytöstä kerätyistä käyttäjäkohtaisista merkinnöistä eli lokitiedoista.

Voitte pyytää omia tai huollettavanne lokitietoja PHHYKY:n terveydenhuollon potilas- ja sosiaalitoimen asiakastietojärjestelmistä täyttämällä lokitietoja koskevan tietopyyntölomakkeen ja toimittamalla sen kirjaamomme. Tietojärjestelmistä lokitietoraporttiin poimittavia ja tulostettavia tapahtumakohtaisia tietoja ovat tiedot käyttäjistä, käytön ajankohdasta, käytön luonteesta, suorituspaikasta ja käytön kohteesta.

Potilasta/asiakasta hoitava terveydenhuollon/sosiaalitoimen toimintayksikkö saa käyttää yhteisessä potilas-/asiakastietorekisterissä olevia toisen toimintayksikön tietoja potilaan/asiakkaan hoidon edellyttämässä laajuudessa. Alueen (Päijät-Häme) yhteiseen potilas-/asiakastietorekisteriin liittyneiden terveyden-/sosiaalihuollon toimintayksiköiden välinen tietojen käyttö ei edellytä potilaan/asiakkaan nimenomaista suostumusta. Potilaalla/asiakkaalla on kuitenkin oikeus kieltää toisen toimintayksikön tietojen käyttö. Kieltoa ei kuitenkaan voi tehdä saman rekisterinpitäjän sisällä. Potilas/asiakas voi peruuttaa tekemänsä kiellon milloin tahansa.

Potilas/asiakas ei saa käyttää tai luovuttaa saamiaan lokitietoja edelleen muuhun käyttötarkoitukseen. Lokitietoraporttia voidaan kuitenkin käyttää apuna potilaan/asiakkaan mahdollisesti vireille laittamassa lokitietoja koskevan selvityspyynnön yksilöimisessä ja kohdentamisessa.

Jos saamanne lokitietoraportti tai muu syy johtaa mielestänne lisäselvitystarpeisiin tai epäilyihin väärinkäytöksistä, voitte tehdä vapaamuotoisen selvityspyynnön asian selvittämiseksi. Vapaamuotoisen selvityspyynnön nimenä pyydämme käyttämään ”Selvityspyyntö henkilötietojen käsittelystä” ja sen kohdentamiseksi pyydämme teitä ilmoittamaan/täsmentämään seuraavia asioita:

- Viite: aikaisemmin toimittamanne lokitietopyynnön pyyntöpäivä.
- Liite: kopio aikaisemmin toimittamastanne lokitietopyynnöstä.
- Tiedot henkilöstä, jonka henkilötietojen käsittelystä selvitystä pyydetään. Jos selvityspyynnön tekijä on eri henkilö kuin henkilö, jota selvityspyyntö koskee, on pyynnössä oltava myös selvityspyynnön tekijän tiedot.
- Milloin epäily asiattomasta tietojen käsittelystä syntyi?
- Milloin tietoja on mahdollisesti käsitelty?
- Minkälaisista tiedoista on kysymys?
- Ketä tietojen väärinkäyttöepäily koskee?

Selvityspyynnössä on oltava aina pyynnön tekijän päiväys ja allekirjoitus (vrt. Lokitietoja koskeva tietopyyntö –lomake ja lokitietojen pyytämistä koskeva ohjeistus).

Lokitiedot luovutetaan enintään pyyntöä edeltäneeltä kahdelta viimeiseltä vuodelta. Lokitiedot voidaan luovuttaa tätä pidemmältä ajalta vain kirjallisesta, perustellusta syystä. Jos pyydettyä aikarajausta ei ole ilmoitettu, annamme lokitietoraportin pyynnön saapumispäivää edeltäviltä kahdelta viimeiseltä vuodelta. On myös huomattava, että rekisteritietojen osalta asiakkaan tiedonsaantioikeutta on rajattu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (2007/159) 18 § mukaisesti. Lain mukaan tarkastusoikeutta ei ole mm. silloin, jos tiedon antamisesta saattaisi aiheutua vakavaa vaaraa rekisteröidyn terveydelle tai hoidolle tai jonkun muun oikeuksille. Jos henkilöllä ei ole rekisterinpitäjään asiakassuhdetta, eikä hänestä muutenkaan löydy tietoja rekisterinpitäjän tietojärjestelmästä, lokitietoja/selvitystä ei voida antaa.

Alaikäisen lapsen puolesta tehtävään lokitietopyyntöön sekä henkilötietojen käsittelyä koskevaan selvityspyyntöön, tarvitaan molempien lapsen huoltajien suostumus / allekirjoitukset molempien erossa asuvien vanhempien osalta. Tästä vaatimuksesta voimme poiketa vain kirjallisesti esitetystä, perustellusta syystä. Jos kyseessä on lapsen yksinhuoltajuus ja lapsen väestörekisterin mukainen kotiosoite ei ole sama, kuin tietoja pyytävällä huoltajalla, tulee lokitieto-/selvityspyyntöön liitteenä toimittaa kopio tuomioistuimen yhteishuoltajuuspäätöksestä tai yhteishuoltajuussopimuksesta. Lapsen yksinhuoltajan osalta voimme tarkistaa yksinhuoltajuuden väestörekisteristä. Muissa, toisen henkilön puolesta tehtävissä lokitieto- ja selvityspyyntöissä on oltava liitteenä asioiden hoitoon oikeuttava valtuutus.

Pyydämme huomioimaan, että lapsen huoltajalla ei ole automaattisesti oikeutta saada alaikäisen lapsensa terveydenhuoltopalvelujen käyttöä koskevia tietoja, eikä näin ollen myöskään selvitystä näihin alaikäisen tietoihin liittyvästä henkilötietojen käsittelystä (laki potilaan asemasta ja oikeuksista (1992/785) 9 §). Kun alaikäinen kykenee ikänsä ja kehitystasonsa perusteella päättämään hoidostaan ja ymmärtämään lokitietojen sekä henkilötietojen käsittelyn oikeat periaatteet, tulee alaikäisen potilaan lokitietopyynnön ja selvityspyyntöön pääsääntöisesti olla hänen itsensä tekemä.

Lähetämme lokitulosteet ja selvitykset pääsääntöisesti pyynnössä ilmoitettuun (väestötietojärjestelmän mukaiseen) sen henkilön osoitteeseen, jonka tietoja pyydetään. Perustellusta syystä, esim. sosiaalihuollon sijoitustapauksissa, voidaan lokitulosteet toimittaa myös muuhun osoitteeseen. Alaikäistä lasta koskevat lokitiedot ja selvitykset toimitetaan asiakkaan iästä riippumatta asiakkaalle itselleen osoitettuna.

Pyydämme huomioimaan, että lokitietojen käyttö ja luovutus edelleen muuhun tarkoitukseen on kielletty, laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007) 18 §.

VIITTEET

Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999)
Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007) 18 §
Henkilötietolaki (523/1999)
Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992) 7 §, 9 §
Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000) 11 §
Terveystietolaki (1326/2010) 9 §
Tietosuojavaltuutetun toimisto: Ohje asiakasaloitteisesta käytönvalvonnasta 12.11.2012, v. 1.0,
Tietosuojavaltuutetun toimisto: Muistio asiakasaloitteisesta käytönvalvonnasta 12.11.2012, v. 1.0,
Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (254/2015) 2 – 3 §, 12 – 13 §, 22 – 27 §